

Komunikacja i autoprezentacja

Projekt: „NAUKA – Nowoczesna Administracja Uczelni oraz Kadra
Akademicka”

Projekt współfinansowany ze środków Unii Europejskiej w ramach
Europejskiego Funduszu Społecznego

Prezentacja przygotowana przez
Krzysztofa Jaśkiewicz

KAPITAŁ LUDZKI
NARODOWA STRATEGIA SPÓJNOŚCI

UNIA EUROPEJSKA
EUROPEJSKI
FUNDUSZ SPOŁECZNY

Informacja o obowiązku poddania się kontroli

Uczestnicy są zobowiązani do poddania się ewentualnym czynnościom kontrolnym przez Instytucję Pośredniczącą w związku z realizacją projektu.

KAPITAŁ LUDZKI
NARODOWA STRATEGIA SPÓJNOŚCI

COMPETENCE

UNIA EUROPEJSKA
EUROPEJSKI
FUNDUSZ SPOŁECZNY

Agenda

- Znaczenie komunikacji
- Modele komunikacji
- Techniki skutecznego słuchania
- Komunikacja w zespole i bariery w komunikacji
- Autoprezentacja
- Komunikacja niewerbalna
- Techniki i taktyki autoprezentacyjne

KAPITAŁ LUDZKI
NARODOWA STRATEGIA SPÓJNOŚCI

COMPETENCE

UNIA EUROPEJSKA
EUROPEJSKI
FUNDUSZ SPOŁECZNY

Wąskie gardło komunikacji

KAPITAŁ LUDZKI
NARODOWA STRATEGIA SPÓJNOŚCI

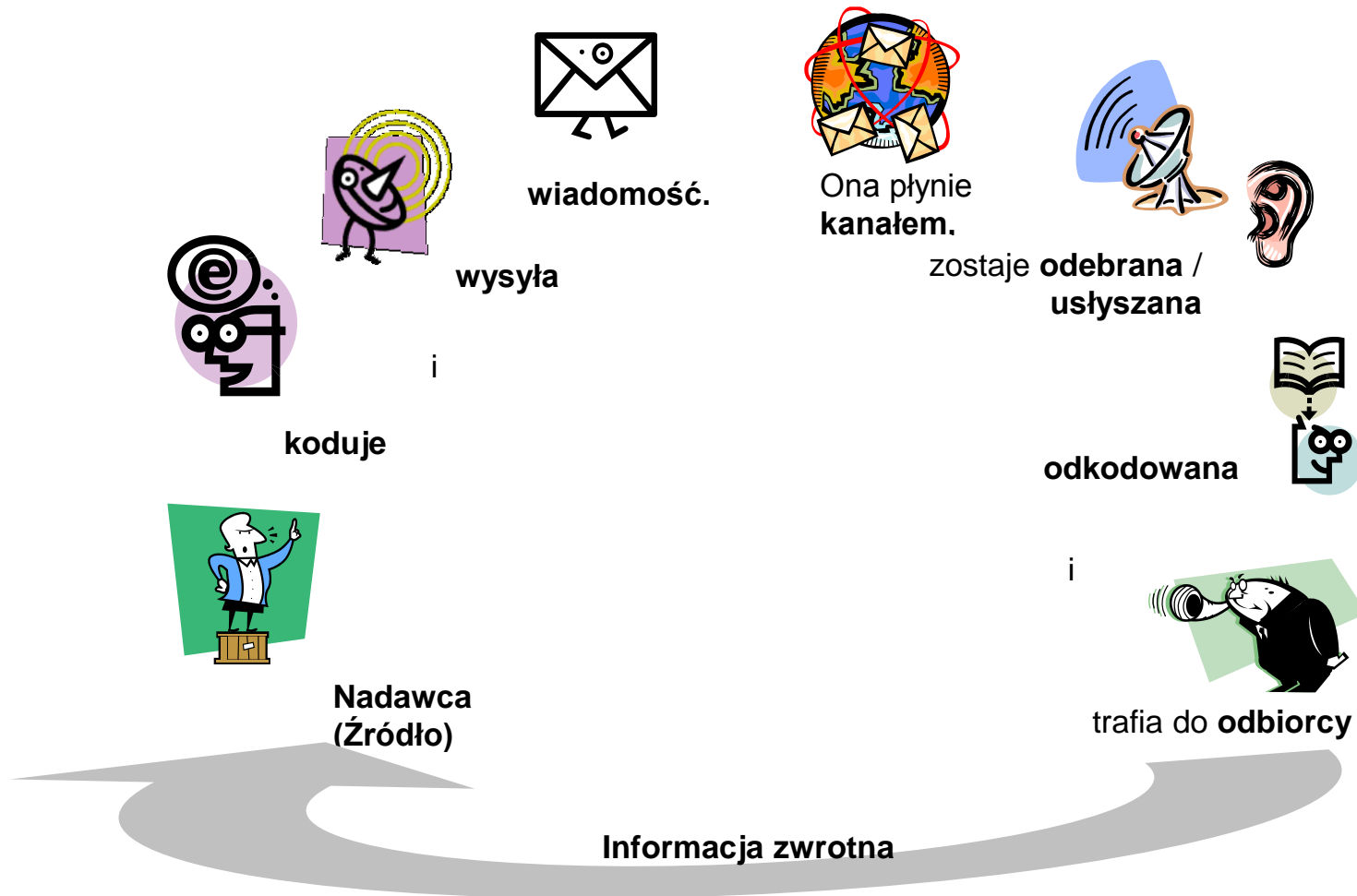
COMPETENCE

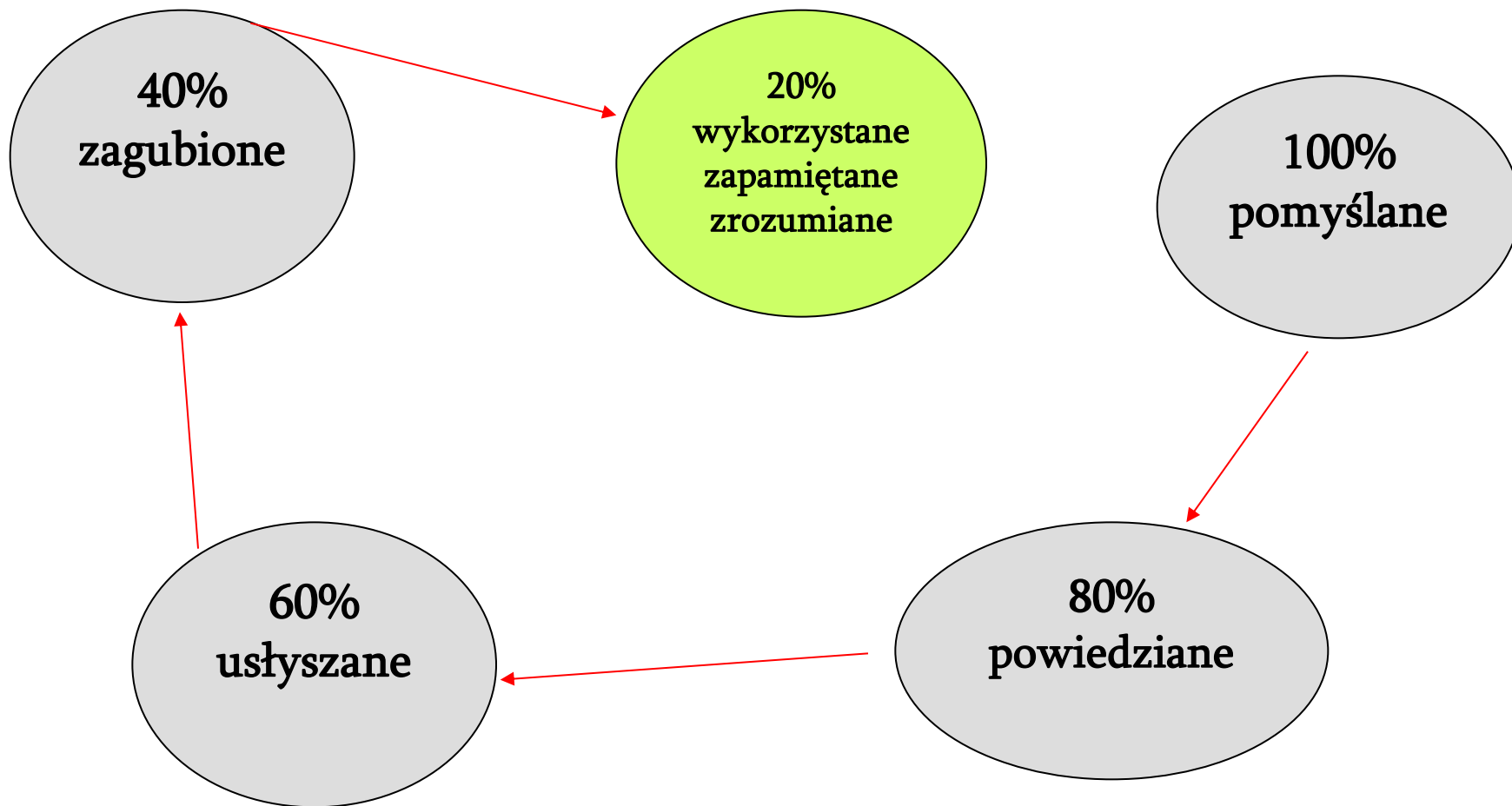
UNIA EUROPEJSKA
EUROPEJSKI
FUNDUSZ SPOŁECZNY

Schemat komunikacji

Utrata informacji podczas przekazu

Przeszkody komunikacyjne

- Pomyślane $\neq$ powiedziane
- Powiedziane $\neq$ usłyszane
- Usłyszane $\neq$ zrozumiane
- Zrozumiane $\neq$ zaakceptowane
- Zaakceptowane $\neq$ zapamiętane
- Zapamiętane $\neq$ zastosowane

Nasz subiektywny świat

*Widzimy rzeczy nie takimi jakimi są,
Widzimy rzeczy takimi jakimi my jesteśmy*

Anais Nin

KAPITAŁ LUDZKI
NARODOWA STRATEGIA SPÓJNOŚCI

COMPETENCE

8

UNIA EUROPEJSKA
EUROPEJSKI
FUNDUSZ SPOŁECZNY

Nasz subiektywny świat

- Każda osoba ma swój wewnętrzny model świata
- Wszystko co odbieramy jest naszą interpretacją rzeczywistości
- Odbieramy świat poprzez nasze doświadczenia, wiedzę, emocje, osobowość
- Ta sama informacja może mieć zupełnie różne znaczenia u dwóch osób

TEORIE KOMUNIKACJI

KAPITAŁ LUDZKI
NARODOWA STRATEGIA SPÓJNOŚCI

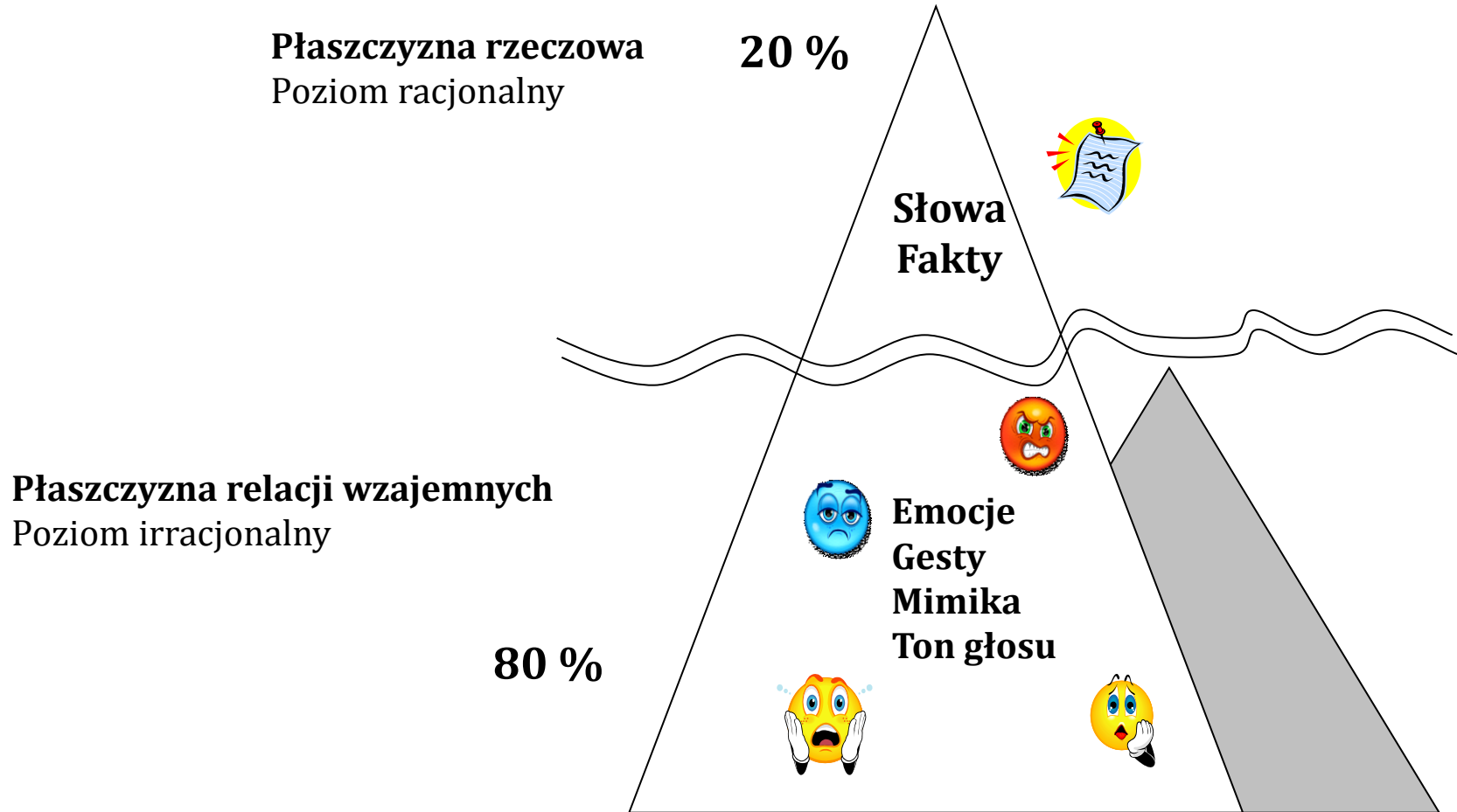
COMPETENCE

UNIA EUROPEJSKA
EUROPEJSKI
FUNDUSZ SPOŁECZNY

Model góry lodowej

Model czterech stron komunikatu

Zawartość rzeczowa

co chcę zakomunikować?
-Nie ma już piwa

Ujawnienie siebie

Co mówię o sobie?
-Chce mi się pić

Apel

*do czego chciałbym
Ciebie nakłonić?*
-Przynieś mi piwo

Relacja wzajemna

*co myślę o Tobie
i jaki jest nasz wzajemny stosunek?*
-Nie kupiłaś piwa

Za: Schulz von Thun: Sztuka rozmawiania, WAM, Kraków 2005

KAPITAŁ LUDZKI
NARODOWA STRATEGIA SPÓJNOŚCI

COMPETENCE

12

UNIA EUROPEJSKA
EUROPEJSKI
FUNDUSZ SPOŁECZNY

Model czterech uszu

**Ucho
ujawnienia
siebie**

Co mówisz **o samym sobie**,
jakim jesteś człowiekiem?

Słyszę: „Chce mu się pić”.

**Ewa, nie
ma piwa**

**Ucho
rzeczowe**

O czym jestem **informowany?**

Słyszę: “Nie ma już piwa”

**Ucho
relacyjne**

Jak **czuję** się przez Ciebie traktowany?

Słyszę: “Uważasz, że to właśnie ja jestem
od przynoszenia Ci piwa”

**Ucho
apelowe**

Co mam, **powiniennem** zrobić?

Słyszę: “Mam przynieść piwo”

Za: Schulz von Thun: Sztuka rozmawiania, WAM, Kraków 2005

KAPITAŁ LUDZKI
NARODOWA STRATEGIA SPÓJNOŚCI

COMPETENCE

UNIA EUROPEJSKA
EUROPEJSKI
FUNDUSZ SPOŁECZNY

TECHNIKI SKUTECZNEGO SŁUCHANIA

KAPITAŁ LUDZKI
NARODOWA STRATEGIA SPÓJNOŚCI

COMPETENCE

UNIA EUROPEJSKA
EUROPEJSKI
FUNDUSZ SPOŁECZNY

Poziomy słuchania

1. **Słuchanie przyjmujące** - odzwierciedlenie i dostrojenie – koncentracja na osobie
2. **Słuchanie aktywne** - rozmowa z zainteresowaniem – koncentracja na treści
  - a. **Zadawanie pytań**
  - b. **Parafraza**

Zaangażowane słuchanie wymaga wytrzymywanie braku rozwiązań.

Słuchanie przyjmujące

„Zamieniamy się w słuch” i komunikujemy partnerowi, że jesteśmy teraz dla niego, że jest on dla nas ważny

- Milczymy i słuchamy
- Okazujemy naszą uwagę: sygnały wokalne (*mhm, tak, rozumiem*) i niewerbalne (gesty, postawę ciała)
- Utrzymujemy kontakt wzrokowy
- Podczas rozmowy telefonicznej wyraźnie reagujemy
- Eliminujemy wszelkie zakłócenia lub zmieniamy miejsce

Słuchanie i zrozumienie nie oznacza zgody

KAPITAŁ LUDZKI
NARODOWA STRATEGIA SPÓJNOŚCI

COMPETENCE

UNIA EUROPEJSKA
EUROPEJSKI
FUNDUSZ SPOŁECZNY

Odzwierciedlenie i prowadzenie – pacing & leading

- Z zasady czujemy się lepiej i bezpieczniej w towarzystwie osób podobnych
- Odzwierciedlenie to odwzorowywanie zachowań naszego rozmówcy, jego gestów, mimiki, nastroju, tonu głosu, szybkości mówienia, słownictwa, dystansu.
- Zachowujemy się podobnie, ale nie identycznie

TECHNIKI ZADAWANIA PYTAŃ

KAPITAŁ LUDZKI
NARODOWA STRATEGIA SPÓJNOŚCI

COMPETENCE

UNIA EUROPEJSKA
EUROPEJSKI
FUNDUSZ SPOŁECZNY

Pytania

- **Otwarte**

- Jak...?, Kto...?, Co...?, Kiedy...?, Dlaczego...?
- 5 x Dlaczego?

- **Zamknięte**

- Czy?   Odpowiedź: Tak lub Nie

Pytania otwarte

- ile? na ile?
- kto?
- co?
- kiedy?
- jak? jakie?
- gdzie?
- dokąd?
- skąd?
- do czego?
- z czym?
- po co?
- z jakiej przyczyny?
- przez co?
- dlaczego?

RODZAJE PYTAŃ ZE WZGLĘDU NA TREŚĆ

- **Pytania diagnozujące problemy:**
  - Na czym problem polega?
  - Od kiedy występuje?
  - Co nie jest jasne?
- **Pytania odkrywające skutki:**
  - Jakie mogą być skutki niedostarczenia danych na czas?
  - Do czego może prowadzić takie zachowanie?
  - Jakie są skutki pozytywne i negatywne tego rozwiązania?

RODZAJE PYTAŃ ZE WZGLĘDU NA TREŚĆ

- **Pytania skoncentrowane na rozwiązaniu:**
  - W jakich sytuacjach problem nie występuje?
  - Jakie metody działają, jakie nie działają?
  - Co działa w podobnych sytuacjach?
- **Pytania zamykające rozmowę:**
  - Na co się umawiamy?
  - Co Pan/Pani zrobi jako pierwsze? Od czego Pan/Pani zacznie?
  - W jaki sposób zastosuje Pan/Pani metodę X, Y?
  - Kiedy sprawdzimy efekty?

RODZAJE PYTAŃ ZE WZGLĘDU NA FORMĘ

- **Pytania alternatywne:**

- Pasuje Pani ten termin czy następny?
- Spotykamy się w czwartek popołudniu czy w piątek rano?

- **Pytania sugerujące:**

- Z pewnością zależy Panu na najlepszym rozwiązaniu. Prawda?
- Czy mogę liczyć na Pańską pomoc?
- Czy mam rozumieć, że sprawa będzie załatwiona do końca dnia?

Zapamiętaj

Jedyne głupie pytania to te, których nie zadajesz

KAPITAŁ LUDZKI
NARODOWA STRATEGIA SPÓJNOŚCI

COMPETENCE

UNIA EUROPEJSKA
EUROPEJSKI
FUNDUSZ SPOŁECZNY

PARAFRAZA

KAPITAŁ LUDZKI
NARODOWA STRATEGIA SPÓJNOŚCI

COMPETENCE

UNIA EUROPEJSKA
EUROPEJSKI
FUNDUSZ SPOŁECZNY

Parafraza

- Własnymi słowami powtarzamy wybrany fragment wypowiedzi rozmówcy
- **Unikamy ocen i interpretacji, skupiając się na obserwacjach i faktach**

Parafraza

Parafrazując rozpoczynamy wypowiedź np. od:

- Jeżeli Cię dobrze zrozumiałem, to...
- Dla Ciebie ważne jest...
- Uważasz, że...
- *Myśli Pan, że ...*
- *Z tego co mówisz wynika...*

Kończymy pytaniem czy dobrze zrozumieliśmy

- Czy tak? Zgadza się?

Formy parafrazy

- **powtórzenie tego, co zostało powiedziane, innymi słowami**
  - *Jeśli dobrze cię zrozumiałem, uważasz, że ....., czy tak?*
- **podanie własnego przykładu ilustrującego to, co zostało powiedziane**
  - *Janek jest nieodpowiedzialny! Nie mogę uwierzyć, jak się wczoraj zachował!*
  - *Masz na myśli to, że po raz piąty spóźnił się na umówione spotkanie z klientem, tak?*
- **ujawnienie podtekstów ukrytych w słowach mówiącego, jeśli chcemy uchwycić wątek, który ciągle powraca w wypowiedziach mówiącego – PARAFRAZA SYTUACYJNA**
  - *Powiedziałeś że się ze mną zgadzasz, jednak twoja mina i tonu głosu mówią coś przeciwnego. Czy mam rację?*

Parafraza – zastosowanie

- Upewniamy się że właściwie zrozumieliśmy to co chciano nam przekazać
- Podsumowujemy i porządkujemy wypowiedzi rozmówcy, szczególnie gdy są one chaotyczne
- Zachęca do rozmowy tworząc klimat zaufania
- Sposób na ostudzenie zbyt gwałtownej dyskusji
- Przerywamy rozmówcy zbyt długi monolog

Nie należy stosować, gdy

- Jestem atakowany lub prowokowany
- Gdy informacja jest krótka i oczywista

KOMUNIKACJA W ZESPOLE I BARIERY W KOMUNIKACJI

KAPITAŁ LUDZKI
NARODOWA STRATEGIA SPÓJNOŚCI

COMPETENCE

UNIA EUROPEJSKA
EUROPEJSKI
FUNDUSZ SPOŁECZNY

Barier w komunikacji

- **Nieumiejętne słuchanie** np. przygotowywanie swojej odpowiedzi podczas wypowiedzi rozmówcy
- **Krytykowanie** („*Bo ty zawsze....*”, „*Bo ty jesteś...*”, „*To jest bez sensu....*”),
- **Stereotypy i uprzedzenia** wobec rozmówcy.
- **„Chwalenie”** („*No pięknie! Lepiej już tego nie mogłeś zrobić...*”, „*Początek dobry, koniec mamy...*”)
- **Moralizowanie** („*Przyzwoity i uczciwy człowiek tak nie robi...*”, „*Ale hańba....*”, „*Każdy lojalny człowiek na Twoim miejscu...*”),

Bariery w komunikacji

- **Założenia** („On na pewno nie zechce”, „ Ona zawsze tak reaguje” ...”)
- **Interpretowanie** („Skoro mi tak powiedziała to znaczy...”, „Jest ponury bo pewnie mnie nie lubi”)
- **Domyślanie się** („Jest zajęty, więc pewnie nie będę mógł na niego liczyć”, „Pewnie ustalili coś poza moimi plecami.”)
- **Przerywanie**
- Brak określonego celu rozmowy, dyskusji
- **Konfrontacyjne nastawienie**
- **Uleganie emocjom**
- **Gra „tak, ale...”**

Wypowiedź JA i wypowiedź TY

JA

- Zachowanie
- Fakty

TY

- Ocena
- Interpretacja
- Uogólnienia

Komunikat Ja

UCZUCIA

- "Podoba mi się..."
- "Jestem pod wrażeniem..."
- "Ucieszyło mnie to..."
- "Jestem niezadowolony"

FAKTY

- "Przedstawienie szczegółowych faktów"
- "Znalazłeś sam błąd i go wyeliminowałeś zanim wyłapała go kontrola ...."
- „nie wywiązałeś się z naszych ustaleń”

Negatywna informacja zwrotna

FAKTY

- Wydarzenie, które miało miejsce
- Co się stało? Jakie konkretne błędy czy uchybienia
- *"Otrzymałem od Ciebie niepełnie dane do wniosku, który mam przygotować."*

USTOSUNKOWANIE / UCZUCIA Konsekwencje

- Jak się czuję? Nazwij swoje negatywne emocje
- *"Nie podoba mi się to, że nie mając pełnych danych muszę dwukrotnie siadać do tego samego. Tracę czas, który mógłbym wykorzystać na inne sprawy."*

OCZEKIWANIA

- Czego oczekuję? Co osoba ma zrobić?
- *"Chciałbym, abyś dostarczał mi pełnych informacji, przez co okażesz szacunek mojej pracy, a ja będę mógł efektywniej wykorzystać mój czas"*

KONTRAKT

- Czy możemy się tak umówić?

CZYM JEST AUTOPREZENTACJA

KAPITAŁ LUDZKI
NARODOWA STRATEGIA SPÓJNOŚCI

COMPETENCE

UNIA EUROPEJSKA
EUROPEJSKI
FUNDUSZ SPOŁECZNY

Myśl przewodnia dnia

„To widownia i odbiorcy prowokują nas do wszystkich szaleństw, które popełniamy.”

Seneka

KAPITAŁ LUDZKI
NARODOWA STRATEGIA SPÓJNOŚCI

COMPETENCE

UNIA EUROPEJSKA
EUROPEJSKI
FUNDUSZ SPOŁECZNY

Autoprezentacja

- Pokazywanie **swojego Ja na zewnątrz** (komunikowanie innym kim jesteśmy za pomocą: słów, zachowań niewerbalnych i swoich działań)
- Kiedy chcesz by ludzie wytworzyli sobie określony obraz twojej osoby wtedy świadomie bądź nieświadomie **kierujesz wywieranym wrażeniem (i je kontrolujesz)**.
- Autoprezentacja nie jest **zjawiskiem negatywnym**.

Autoprezentacja

- Autoprezentacje są prezentacją jakiegoś **fragmentu rzeczywistego Ja**, choć jest to fragment wyselekcjonowany i często przedstawiony w sposób przesadny.
- Każdy z nas może wywierać różnorodne wrażenie, z których każde będzie prawdziwe.

Rodzaje autoprezentacji

- Autoprezentacja pozytywna
- Autoprezentacja negatywna
(prezentowany wizerunek nie jest
pożądany społecznie)

KAPITAŁ LUDZKI
NARODOWA STRATEGIA SPÓJNOŚCI

COMPETENCE

UNIA EUROPEJSKA
EUROPEJSKI
FUNDUSZ SPOŁECZNY

Pamiętaj!

- „Głównym celem autoprezentacji nie jest doprowadzenie do tego by inni postrzegali nas w pozytywny sposób, ile nakłonienie ich do postępowania tak jak chcemy”
- Autoprezentacja ma funkcję regulującą zachowanie!

KAPITAŁ LUDZKI
NARODOWA STRATEGIA SPÓJNOŚCI

COMPETENCE

UNIA EUROPEJSKA
EUROPEJSKI
FUNDUSZ SPOŁECZNY

Jakie wrażenie powinniśmy wywrzeć?

- Wizerunek, który chcemy zaprezentować jest funkcją zarówno sytuacji jak i indywidualnych cech osobowości.
- O pożądanym wrażeniu decydują m.in.:
  - normy (wesele, pogrzeb), obyczaje
  - kultura
  - skromność, różnice płci
  - pełnione role i zajmowane pozycje, prototypy (np. nauczyciel)

KOMUNIKACJA NIEWERBALNA W PROCESIE KOMUNIKACJI I AUTOPREZENTACJI

KAPITAŁ LUDZKI
NARODOWA STRATEGIA SPÓJNOŚCI

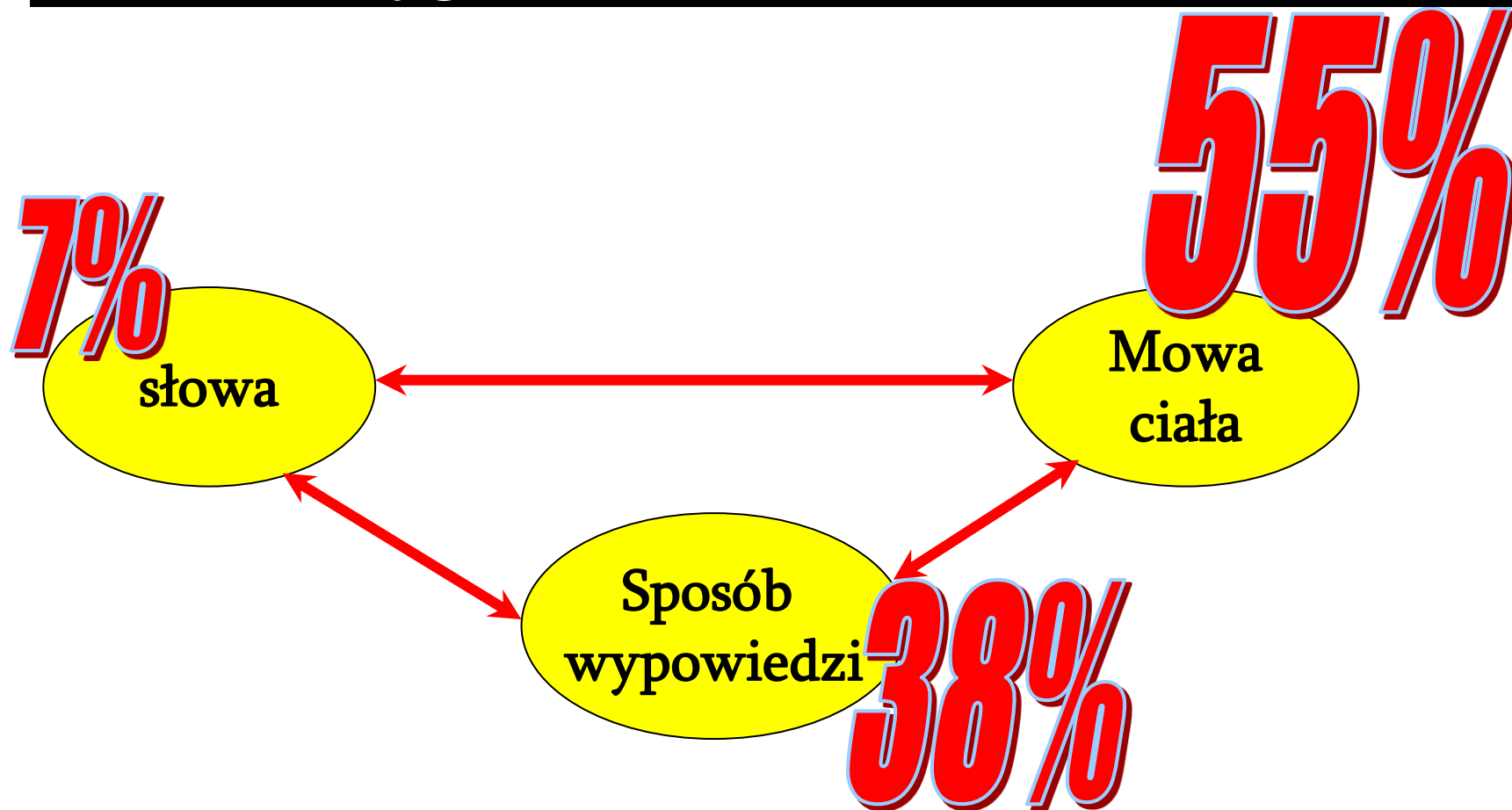
COMPETENCE

UNIA EUROPEJSKA
EUROPEJSKI
FUNDUSZ SPOŁECZNY

Jakie jest znacznie kanałów komunikacji w ocenie wiarygodności?

Kanał wokalny

38%

Sposób
wypowiedzi

- Intonacja
- Siła, tempo mowy, przerwy
- Wysokość głosu
- „Niesłowa” i inne dźwięki

KAPITAŁ LUDZKI
NARODOWA STRATEGIA SPÓJNOŚCI

COMPETENCE

UNIA EUROPEJSKA
EUROPEJSKI
FUNDUSZ SPOŁECZNY

Modulacja głosu

- Niższy ton głosu
- Wolniej – przerwy

KAPITAŁ LUDZKI
NARODOWA STRATEGIA SPÓJNOŚCI

COMPETENCE

UNIA EUROPEJSKA
EUROPEJSKI
FUNDUSZ SPOŁECZNY

Modulacja głosu - ćwiczenia

- Rozluźnienie (szyja, ramiona)
- Śliwka, motorówka
- Oddychanie przeponowe
- King kong ; ding - dong; bing - bong

Kanał werbalny

7%

Słowa

- To co mówisz
- Język, dobór słów
- Budowa zdania

KAPITAŁ LUDZKI
NARODOWA STRATEGIA SPÓJNOŚCI

COMPETENCE

UNIA EUROPEJSKA
EUROPEJSKI
FUNDUSZ SPOŁECZNY

Słowa

- Zwiększaj zasób słów
- Uważaj na żargon – język branżowy

KAPITAŁ LUDZKI
NARODOWA STRATEGIA SPÓJNOŚCI

COMPETENCE

UNIA EUROPEJSKA
EUROPEJSKI
FUNDUSZ SPOŁECZNY

Niesłowa

- mhmm
- eeee
- iyiyiy
- no i
- cóż
- jakby

Zastąp niesłowa pauzami

KAPITAŁ LUDZKI
NARODOWA STRATEGIA SPÓJNOŚCI

COMPETENCE

UNIA EUROPEJSKA
EUROPEJSKI
FUNDUSZ SPOŁECZNY

Kanał wizualny

55%

Mowa
ciała

- Mimika
- Gestykulacja
- Postawa
- Kontakt wzrokowy
- Zapach
- Ubiór, wygląd
- Dystans / proksemika

KAPITAŁ LUDZKI
NARODOWA STRATEGIA SPÓJNOŚCI

COMPETENCE

UNIA EUROPEJSKA
EUROPEJSKI
FUNDUSZ SPOŁECZNY

Pierwsze wrażenie

KAPITAŁ LUDZKI
NARODOWA STRATEGIA SPÓJNOŚCI

COMPETENCE

UNIA EUROPEJSKA
EUROPEJSKI
FUNDUSZ SPOŁECZNY

Kontakt wzrokowy i mimika

- Utrzymuj kontakt wzrokowy
- Uśmiechaj się

KAPITAŁ LUDZKI
NARODOWA STRATEGIA SPÓJNOŚCI

COMPETENCE

UNIA EUROPEJSKA
EUROPEJSKI
FUNDUSZ SPOŁECZNY

Postawa i ruch

- Postawa
  - Ułożenie rąk i nóg
- Poruszaj się po scenie

KAPITAŁ LUDZKI
NARODOWA STRATEGIA SPÓJNOŚCI

COMPETENCE

UNIA EUROPEJSKA
EUROPEJSKI
FUNDUSZ SPOŁECZNY

Gesty rąk

- Gesty rąk
  - wieżyczka,
  - palec wskazujący,
  - zaciśnięta pięść, uderzanie dłonią w pulpit,
  - wskazywanie dłonią,
  - ruchy poziome i pionowe

KAPITAŁ LUDZKI
NARODOWA STRATEGIA SPÓJNOŚCI

COMPETENCE

UNIA EUROPEJSKA
EUROPEJSKI
FUNDUSZ SPOŁECZNY

Proksemika

- Miejsce przy stole

KAPITAŁ LUDZKI
NARODOWA STRATEGIA SPÓJNOŚCI

COMPETENCE

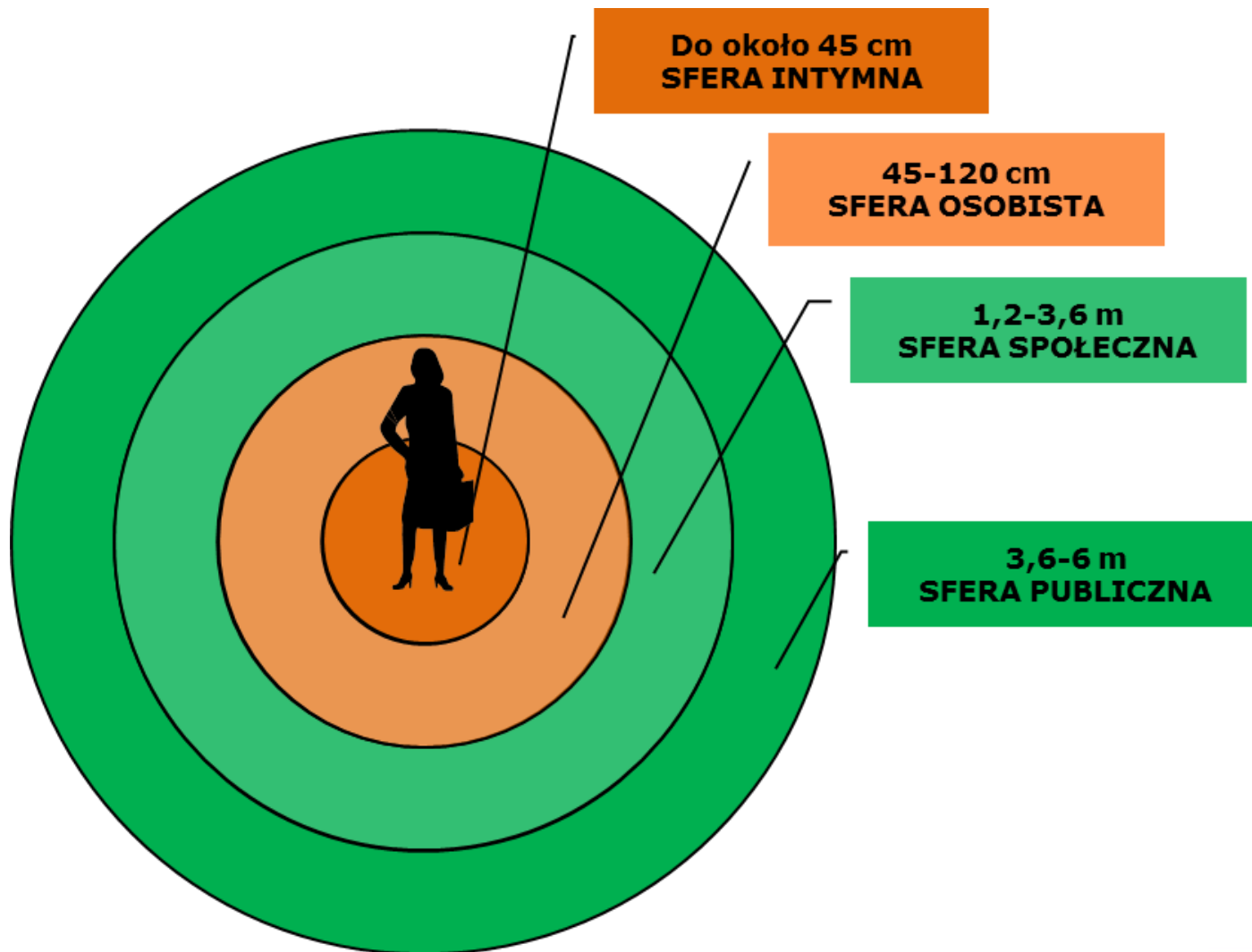

UNIA EUROPEJSKA
EUROPEJSKI
FUNDUSZ SPOŁECZNY

Proksemika

Wybrane zasady savoir viver'u

KAPITAŁ LUDZKI
NARODOWA STRATEGIA SPÓJNOŚCI

COMPETENCE

UNIA EUROPEJSKA
EUROPEJSKI
FUNDUSZ SPOŁECZNY

Niewybaczalne błędy w ubiorze kobiecym

1. Odkryte ramiona, plecy, dekolt w dzień.
2. Prześwitujące ubrania w dzień.
3. Gołe nogi.
4. Obuwie z odkrytymi palcami i piętami w pracy i sytuacjach oficjalnych.
5. Biżuteria wakacyjna lub w dużej ilości w pracy i sytuacjach oficjalnych.
6. Kolorowe paznokcie.
7. Nieodpowiednie perfumy na daną okazję i za dużo zapachu.
8. Kolory: różowy, fioletowy, brązowy (chodzi o całe ubranie i w pracy; kolory te obniżają autorytet kobiety).

Niewybaczalne błędy w ubiorze męskim

1. Krawat do koszuli z krótkim rękawem.
2. Koszula z krótkim rękawem do marynarki .
3. Nieodpowiednia długość krawata.
4. Rozpięty kołnierzyk koszuli i krawat.
5. Skarpetki i buty nieodpowiedniego koloru.
6. Kołnierzyk koszuli na guziki przy garniturze wizytowym czy wieczorowym.
7. Rozpięta marynarka w pozycji stojącej lub zapięta marynarka w pozycji siedzącej.
8. Pojawienie się w samej kamizelce.
9. Więcej niż jeden element ubioru we wzorki.
10. Brązowy garnitur.

KAPITAŁ LUDZKI
NARODOWA STRATEGIA SPÓJNOŚCI

COMPETENCE

UNIA EUROPEJSKA
EUROPEJSKI
FUNDUSZ SPOŁECZNY

Powitanie – kto pierwszy kogo wita?

- Zasada ogólna: pierwszy wita się ten, kto przychodzi do nas.
- Kiedy już jesteśmy w towarzystwie, to:
  - jedna osoba kłania się grupie,
  - młodszy wita starszego,
  - mężczyzna kłania się kobiecie.
- W trakcie spotkań firmowych istotne jest przestrzeganie **hierarchii służbowej**.

Kto wstaje przy powitaniu?

- kobieta nie wstaje, gdy wita się z mężczyzną;
- jeśli kobieta wita się z kobietą w zbliżonym wieku, wystarczy, że lekko się podniesie;
- mężczyźni przy powitaniu zawsze wstają.

KAPITAŁ LUDZKI
NARODOWA STRATEGIA SPÓJNOŚCI

COMPETENCE

UNIA EUROPEJSKA
EUROPEJSKI
FUNDUSZ SPOŁECZNY

Podawanie ręki – kto pierwszy wyciąga rękę?

- Pierwsze na przywitanie wyciągają rękę osoby starsze i o wyższym statusie społecznym.
- W miejscu pracy to przełożony pierwszy podaje rękę swoim pracownikom, dotyczy to również kobiet.

Odwrotna zasada przy podawaniu ręki niż przy kłanianiu się.

KAPITAŁ LUDZKI
NARODOWA STRATEGIA SPÓJNOŚCI

COMPETENCE

UNIA EUROPEJSKA
EUROPEJSKI
FUNDUSZ SPOŁECZNY

Jak podawać rękę?

- nie należy podawać ręki przez biurko lub przez stół, zawsze należy wyjść zza biurka;
- nie ma obowiązku zdejmowania rękawiczek, chyba że partner zrobił to pierwszy;
- mężczyźni nie powinni podawać ręki na siedząco, powinni wstać;
- kobiety zwykle podają rękę siedząc, wstają, witając się ze szczególnie dostojnym gościem lub kobietą znacznie starszą.

Przedstawienie siebie i innych

- W relacjach zawodowych osobie na wyższym stanowisku przedstawiamy osobę niższą rangą.
- Klient jest ważniejszy i to jemu przedstawiamy pracownika, bez względu na zajmowane stanowisko.
- Osoby o tej samej pozycji zawodowej: kobiecie przedstawiamy mężczyznę, osobie starszej młodszą.
- Kiedy wchodzimy do sali, w której zgromadziło się więcej osób, w pierwszej kolejności to my jesteśmy wszystkim przedstawiani, dopiero potem poznajemy nazwiska osób według rangi.

KAPITAŁ LUDZKI
NARODOWA STRATEGIA SPÓJNOŚCI

COMPETENCE

UNIA EUROPEJSKA
EUROPEJSKI
FUNDUSZ SPOŁECZNY

Jak przedstawiamy innych?

- Zawsze najpierw wymieniamy imię i nazwisko osoby przedstawianej, a dopiero potem tej, której kogoś przedstawiamy.
- **Tytuły:**
  - Używamy na początku i końcu rozmowy.
  - Wszystkich wice- (np. wicedyrektor, wiceminister, wicepremier)) pro- (np. prorektor, prodziekan) i zastępców (np. zastępca kierownika) tytułujemy tak jak ich bezpośrednich przełożonych, a więc „Panie dyrektorze”, „Panie ministrze”, „Pani dziekan”, „Pani kierownik”.
  - Kogoś kto był ministrem, rektorem, dalej tak tytułujemy. Gdy ktoś pełnił wiele funkcji wybieramy tytuł najwyższy.
  - Nie tytułujemy nikogo „panie magistrze”, chyba że chodzi o farmaceutę.

TECHNIKI I TAKTYKI AUTOPREZENTACYJNE

KAPITAŁ LUDZKI
NARODOWA STRATEGIA SPÓJNOŚCI

COMPETENCE

UNIA EUROPEJSKA
EUROPEJSKI
FUNDUSZ SPOŁECZNY

Sposoby budowania wizerunku

1. Zachowanie niewerbalne (wygląd zewnętrzny, gesty i sposób poruszania się, kontakt wzrokowy, demonstrowanie emocji)
  - Efekt pierwszego wrażenia
  - Atrakcyjność interpersonalna
2. Opis siebie (werbalny lub pisemny).

Sposoby budowania wizerunku

3. Wyrażanie postaw („Jestem za karą śmierci”)
4. Pamięć i zapominanie (pamięciowe manipulacje)
5. Kontakty społeczne (znajomość znanych osób, odcinanie się od osób o złej reputacji, polerowanie i retuszowanie)
6. Konformizm i uleganie (podzielamy postawy i poglądy innych)
7. Otoczenie (wygląd domu, biura, etc.)

Co trzeba robić żeby być postrzeganym jako:

- Jako bystry i inteligentny
- Jako pracowity
- Jako przyjazny
- Jako wysportowany
- Autorytet w swojej dziedzinie
- Jako przepracowany
- Jako niepotrafiący wykonać konkretnego zadania
- Gdy chcesz sam jechać w przedziale pociągu

KAPITAŁ LUDZKI
NARODOWA STRATEGIA SPÓJNOŚCI

COMPETENCE

UNIA EUROPEJSKA
EUROPEJSKI
FUNDUSZ SPOŁECZNY

Taktyki autoprezentacyjne

Taktyki asertywno-zdobywcze

- Zachowania ukierunkowane na zbudowanie, pozyskanie lub utrwalenie jakiejś nowej tożsamości naszej osoby.
- Ich celem jest **sukces autoprezentacyjny** – charakteryzują osoby z wysoką samoocena.

Taktyki obronne

- Zachowania ukierunkowane na ochronę, utrzymanie lub obronę zaatakowanej lub zagrożonej tożsamości i wartości naszej osoby.
- Ich celem jest **uniknięcie autoprezentacyjnej porażki**, charakterystyczne dla osób z niską samoocena.

Taktyki asertywno-zdobywcze

Zaliczamy do nich:

- Ingracjacja
- Promowanie siebie
- Pławienie się w cudzej chwale
- Świecenie przykładem
- Zastraszanie

KAPITAŁ LUDZKI
NARODOWA STRATEGIA SPÓJNOŚCI

COMPETENCE

UNIA EUROPEJSKA
EUROPEJSKI
FUNDUSZ SPOŁECZNY

1. Ingracjacja

Wkradanie się w cudze łaski czy też pozyskiwanie sympatii poprzez:

- Prezentowanie własnych cech (niekoniecznie istniejących) wzbudzających sympatię
- Schlebianie innym i prawienie im komplementów (uwaga na dylemat lizusa)
- Konformizm czyli prezentowanie opinii podobnych do poglądów partnera (dylemat zróżnicowanej publiczności)
- Wyrządzanie przysług

KAPITAŁ LUDZKI
NARODOWA STRATEGIA SPÓJNOŚCI

COMPETENCE

UNIA EUROPEJSKA
EUROPEJSKI
FUNDUSZ SPOŁECZNY

Rozwiązanie dylematu lizusa

- Im bardziej chcemy pozyskać sympatię danej osoby, tym większe prawdopodobieństwo, że będzie ona wątpić w szczerść naszych zabiegów.
- Prezentowanie podglądów sprzecznych z opiniami partnera w mało ważnych sprawach
- Używanie pośredników do przekazywania komplementów

Rozwiązanie dylematu zróżnicowanej publiczności - konformizm

- Ludzie różnią się wartościami i upodobaniami, tak więc to, co jednym się podoba, może odstręczać innych.
- Rozwiązaniem jest segregacja publiczności.

KAPITAŁ LUDZKI
NARODOWA STRATEGIA SPÓJNOŚCI

COMPETENCE

UNIA EUROPEJSKA
EUROPEJSKI
FUNDUSZ SPOŁECZNY

2. Promowanie siebie (autopromocja)

Przedstawianie siebie jako osoby kompetentnej, podkreślanie, że nasze dokonania są większe niż się wydaje, są osiągnięte, pomimo poważnych przeszkód, etc.

– Dylemat skromności

KAPITAŁ LUDZKI
NARODOWA STRATEGIA SPÓJNOŚCI

COMPETENCE

UNIA EUROPEJSKA
EUROPEJSKI
FUNDUSZ SPOŁECZNY

Rozwiązanie dylematu skromności

- Istnieje cienka granica pomiędzy budowaniem pozytywnego wrażenia poprzez podkreślanie swoich zalet a zarozumiałstwem i nadmierną pewnością siebie. Lepiej jest pomniejszać znaczenie własnych sukcesów.
- Skromność jest skuteczniejsza po fakcie niż przed faktem;
- Umiarkowana skromność jest bardziej pożądana niż krańcowa (nonszalancja);
- Skromność jest skuteczna tylko wtedy, gdy audytorium i tak wie, że dobrze wypadliśmy

3. Pławienie się w cudzej chwale

- Poprawienie własnego wizerunku poprzez wiązanie się z ludźmi, którzy odnieśli sukces lub są sławni. Pławić w sławie mogą się również miasta, organizacje i stowarzyszenia.
- Taktyka ta występuje często w warunkach zagrożenia poczucia własnej wartości, a w warunkach neutralnych u osób o niskiej samoocenie i zewnętrznym poczuciu kontroli.

4. Świecenie przykładem

- Przedstawienie siebie jako osoby moralnej jest trudniejsze – wymaga nie słów ale czynów.
- Uwaga: jedno zachowanie niemoralne budzi tak negatywną oceną, że jej „wyzerowanie” wymaga aż 10 zachowań moralnych.
- Zachowania negatywne odgrywają większą rolę niż pozytywne we wnioskowaniu o cechach moralnych.

5. Zastraszanie

- Przedstawienie siebie jako „twardego faceta”, osoby agresywnej, nieprzyjemnej, groźnej, która może narobić kłopotów i od której niczego nie można uzyskać.
- Taktyka często stosowana przez osoby wyższe w hierarchii (przełożony, rodzic) lub podporządkowane („zrobienie sceny”).

Obronne taktyki autoprezentacyjne

Zaliczamy do nich:

- Samoutrudnianie
- Wymówki i usprawiedliwienia
- Sublikacja
- Przeprosiny

KAPITAŁ LUDZKI
NARODOWA STRATEGIA SPÓJNOŚCI

COMPETENCE

UNIA EUROPEJSKA
EUROPEJSKI
FUNDUSZ SPOŁECZNY

1. Samoutrudnianie

- Wykonywanie działań, które obniżają szanse sukcesu, ale zwalniają nas z osobistej odpowiedzialności za porażkę, a w dodatku nasilają osobistą chwałę w przypadku sukcesu (np. zaniechanie wysiłku podczas wykonywania zadania, alkohol, narkotyki)
- Odczuwanie i wyrażanie własnych słabości (mam pustkę w głowie), hipochondria.

2. Sublikacja

- Prezentowanie własnej słabości, bezradności w celu uzyskania pomocy od innych lub zwolnienia z wykonywania pewnych działań.

Przykłady:

- Udawanie głupka (mężczyźni w odniesieniu do szefów, a kobiety w odniesieniu do mężów i w kontekście zdolności intelektualnych).
- Udawanie choroby, symulacja.

3. Wymówki

- Zaprzeczanie intencji wyrządzenia szkody lub przekonanie, że nie miało się kontroli nad przebiegiem zachowania, które szkodę wyrządziło (redukowanie odpowiedzialności – „to nie moja wina”),

Np.:

- u mężczyzn odwoływanie się do alkoholu jako sprawcy zachowania.
- Nieznajomość przepisów.

KAPITAŁ LUDZKI
NARODOWA STRATEGIA SPÓJNOŚCI

COMPETENCE

UNIA EUROPEJSKA
EUROPEJSKI
FUNDUSZ SPOŁECZNY

4. Usprawiedliwienia

- Akceptowanie własnej odpowiedzialności przy jednoczesnych próbach redefinicji czynu jako mało szkodliwego lub dotyczącego czegoś innego niż szkoda.
  - Zaprzeczanie szkodliwości czynu (oszukiwanie na egzaminie)
  - Zaprzeczanie krzywdzie ofiary lub przekonanie, że zasłużyła sobie na swój los (kobieta prowokowała do gwałtu swoim ubiorem)
  - Odwoływanie się do powszechności czynu (wszyscy kradną)
  - Odwołanie się do rozkazów (brudna robota, ale ktoś ją musi wykonać).

5. Przeprosiny

- Akceptowanie własnej odpowiedzialności za szkodę, okazanie żalu, kompensowanie szkody ofierze.
- Przeprosiny są najskuteczniejszym sposobem przywracania własnego pozytywnego obrazu w oczach innych.

Literatura

- B. Wojciszke „Człowiek wśród ludzi”
- M. Leary „Wywieranie wrażenia na innych”
- E. Aronson „Psychologia społeczna”

KAPITAŁ LUDZKI
NARODOWA STRATEGIA SPÓJNOŚCI

COMPETENCE

UNIA EUROPEJSKA
EUROPEJSKI
FUNDUSZ SPOŁECZNY

Projekt:

„NAUKA – Nowoczesna Administracja
Uczelni oraz Kadra Akademicka”

Projekt współfinansowany ze środków Unii
Europejskiej w ramach Europejskiego
Funduszu Społecznego

KAPITAŁ LUDZKI
NARODOWA STRATEGIA SPÓJNOŚCI

COMPETENCE

UNIA EUROPEJSKA
EUROPEJSKI
FUNDUSZ SPOŁECZNY

